

Observationer

Att undersöka effekter av undervisning

Michael Rystad
Utvecklingsstrateg

Undersökande observationer

- *Varför observera?*
- *Vad ska vi observera?*
- *Hur kan vi observera?*

Vilka är vinsterna med att
göra observationer av
undervisning?

"Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet."
Skollagen (2010:800, 1 kap, 5§)

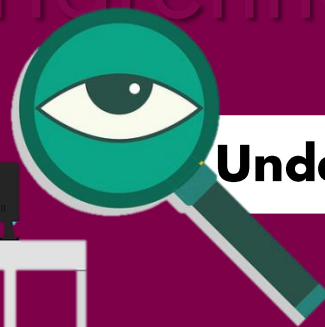

Forskning

Diskutera

Beprövad erfarenhet

Undersöka

Prova

Vetenskaplig
grund och
beprövad
erfarenhet?

1.57	Lärarnas övertygelse om att de kan lyckas
1.54	Lärares bedömning av framsteg
0.90	Feedback från medarbetare
0.90	Formativ bedömning
0.88	Videofilmning av lärares lektioner som fortbildning
0.80	Lugn och ro i klassrummet
0.72	Förtroendefulla relationer mellan lärare och elev
0.57	Hemmiljö
0.53	Kamratpåverkan

0.37	Datorstödd undervisning
0.29	Hemläxor
0.21	Klasstorlek

- 0.09	Sommarlov
- 0.16	Gå om en årskurs

John Hattie

Undersökande observationer

- *Varför observera?*
- *Vad ska vi observera?*
- *Hur kan vi observera?*

Vad ska vi titta efter i
våra observationer?

Prioriterat mål

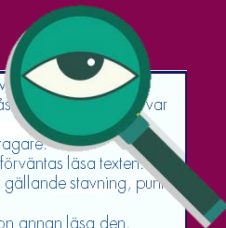
1) Forskningen ger förslag

2) Lärare planerar och provar utifrån forskning

Exempel på kriterier/indikatorer att observera

- + Skriver texter som kan läsas och förstås av mottagaren när den skrevs.
- + Frågar om och pratar om textens mottagare.
- + Försöker anpassa språk efter de som förväntas läsa texten.
- + Är mån om att texten ska vara korrekt gällande stavning, punkt och stor bokstav etc.
- + Läser gärna texten högt eller ber någon annan läsa den.
- Skrivupplevelsen är i fokus, vad eleven tänker och känner när...

3) Kriterier hjälper oss att utvärdera effekterna

4) Kollegiet diskuterar, drar slutsatser och ändrar

Synligt för oss

Prioriterat mål

*Att utveckla genom
lärarforumen*

"Förbättra skolornas
kompetens att utveckla
elevernas förmåga att
skriva faktatexter"

Kriterier

*Ta fram indikatorer för
att få syn på den
förmåga som beskrivs
i det prioriterade
målet.*

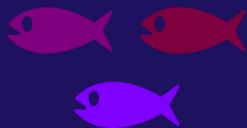
Exempel på begränsning
Anpassar sitt skrivande
efter mottagare

Exempel på kriterier/indikatorer att observera

- ♥ Ser fram emot att texten ska läsas för de andra
- 🧠 Är nyfiken på och frågar för att förstå textens mottagare.
- 🧠 Försöker anpassa språk efter de som förväntas läsa texten.
- ✋ Är mån om att texten ska vara korrekt gällande stavning, punkt och stor bokstav etc
- ✋ Läser texten högt eller ber någon annan läsa den för dem.
- ♥ Skrivupplevelsen är i fokus, vad eleven tänker och känner när denne skriver. Produkten är inte viktig.

Dolt för oss

För att gå lite djupare...

- Vilka grupper av elever påverkas/påverkas inte?
Är det de grupper som ni främst vill nå?
- Vilka skillnader kan ni se i låg-, mellan- och högpresterande elevers respons på undervisningen?
- Vilka skillnader kan ni se i pojkarnas och flickornas respons på undervisningen?
- Vilka andra skillnader kan ni se?

Undersökande observationer

- *Varför observera?*
- *Vad ska vi observera?*
- *Hur kan vi observera?*

Joharifönster i lärarkontext	<i>Vad jag vet om elevernas agerande i mitt klassrum</i>	<i>Vad jag inte vet om elevernas agerande i mitt klassrum</i>
<i>Vad andra vet om mina elevers agerande i mitt klassrum</i>	Arenan <i>Arenan växer när min tydlighet om och min lyhördhet för andra ökar.</i>	Det blinda fältet <i>Det mina elever, vårdnadshavare eller kollegor vet som jag inte vet.</i>
<i>Vad andra inte vet om mina elevers agerande i mitt klassrum</i>	Fasaden <i>Vad jag vet om mina elevers agerande i mitt klassrum och som andra inte vet.</i>	Det okända fältet <i>Det varken jag eller andra vet om mina elevers agerande i mitt klassrum.</i>

omedvetet okunnig ➔ medvetet okunnig ➔ medvetet kunnig

Joharifönster i lärarkontext

Fältens storlek varierar

- Olika relationer
- Olika situationer
- Med tiden

Joharifönster i lärarkontext	Vad jag vet om elevernas agerande i mitt klassrum	Vad jag inte vet om elevernas agerande i mitt klassrum
Vad andra vet om mina elevers agerande i mitt klassrum	Arenan Arenan växer när min tydlighet om och min lyhördhet för andra ökar.	Det blinda fältet Det mina elever, vårdnadshavare eller kollegor vet som jag inte vet.
Vad andra inte vet om mina elevers agerande i mitt klassrum	Fasaden Vad jag vet om mina elevers agerande i mitt klassrum och som andra inte vet.	Det okända fältet Det varken jag eller andra vet om mina elevers agerande i mitt klassrum.

Fältens storlek går att förändra

- Bjud in till ditt klassrum, skapa tillit till kollegor, ge mindre utrymme för tolkningar
- Lyssna och "spegla dig" i andras upplevelser
- Feedback effektivt verktyg

Källa: Dr Sven Eklund

omedvetet okunnig ➡ medvetet okunnig ➡ medvetet kunnig

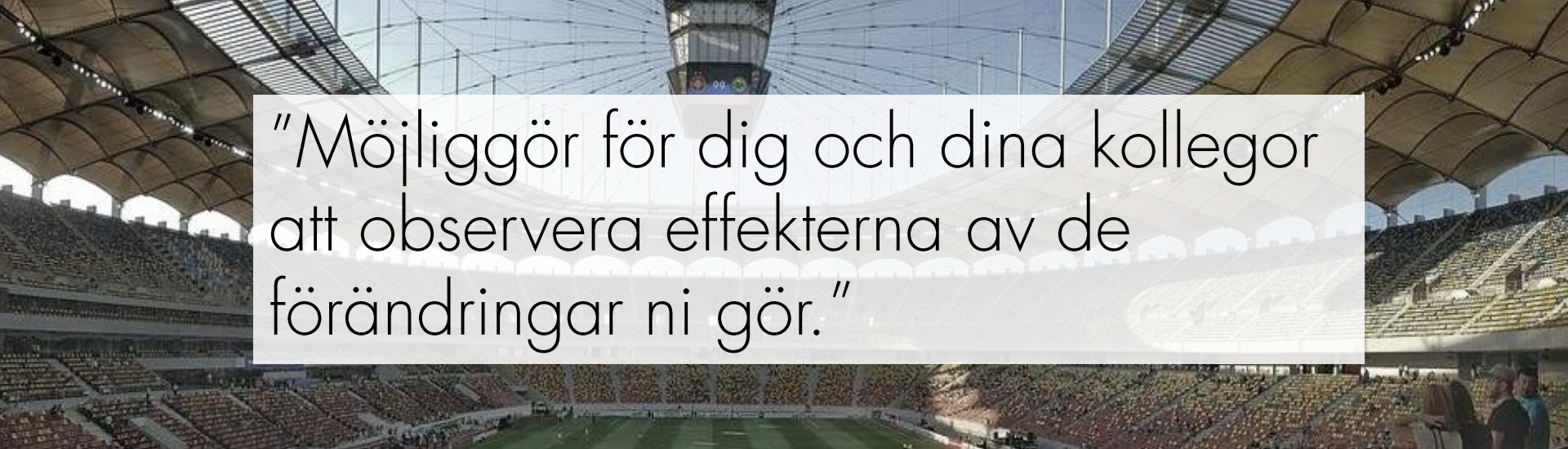

Hur ser era
Joharifönster ut?

Vilket fönster är störst/minst?

*"Hur kan vi göra observationer
som möjliggör för oss att utveckla
undervisning på vetenskaplig
grund och beprövad erfarenhet?"*

"Möjliggör för dig och dina kollegor att observera effekterna av de förändringar ni gör."

Arenan växer

Fasaden upprätthålls

Blinda fältet

1. Beskriv din undervisning för andra muntligt
2. Beskriv din undervisning för andra i skriftlig form
3. Gör noteringar av den egna undervisning och reflektera efteråt
4. Filma din undervisningen själv. Notera och reflektera efteråt
5. Låt elever agera observatör, göra anteckningar utifrån frågor
6. Observera och gör noteringar av en kollegas undervisning
7. Filma undervisningen. Visa och notera med kollegor.
8. Learning study, variationsteori och cyklisk filmning

Reflektionsprotokoll som stöd för notering och observation.

Namn på läraren som genomför lektion	Namn på lärare som observerar lektion
Datum för observation:	Tid och plats för observation
Ämne och årskurs	Antal närvarande elever/elever i gruppen /
Antal elever som når mer än godtagbar nivå	Antal elever som riskerar inte uppfylla godtagbar nivå

Mål för observation

BETEENDEMÄSSIGA
kriterier som stöd

KÄNSLOMÄSSIGA
kriterier som stöd

KOGNITIVA
kriterier som stöd

Inledning:

- Insläpp och välkomnande
- Placering och platser
- Förberedelser och rutiner
- Försätta eleverna i "lär-läge"
- Kommunikation av syfte, uppdrag, innehåll

Undervisning:

- Genomgång och presentationer
- Arbetsuppgifter, instruktioner och anpassningar
- Diskussioner och elevaktivitet

Avslutning:

- Formativ bedömning av elevernas förståelse
- Reflektion kring lärande
- Koppling framåt
- Sammanfattande avslut

Hur går vi vidare?